

Handläggare:
Peter Ölund

Yttrande över motion 2012:2 av Håkan Jörnehed m.fl. (V) om ökad insyn vid försäljning av privatdriven vård- och trafikverksamhet

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att Hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion av Håkan Jörnehed m.fl. (V) om ökad insyn vid försäljning av privatdriven vård- och trafikverksamhet. I motionen föreslår Håkan Jörnehed m.fl. (V) Landstingsfullmäktige att uppdra åt Landstingsstyrelsen att se över hur landstinget kan beredas större insyn när icke landstingsdriven vård- och trafikverksamhet byter ägare.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2012-05-25
Motion 2012:2 av Håkan Jörnehed m.fl. (V)

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till Landstingsstyrelsen överlämna förvaltningens förslag

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Utgångspunkten för motionen - att vara aktsam med de gemensamma resurser som till största delen skjutits till av skattebetalarna - är helt i samklang med kommunallagen som inte medger att landstinget genom gåva överför medel på ett sätt som inte ingår i landstingets uppdrag. En försäljning av en landstingsverksamhet till en extern aktör till ett för lågt pris skulle kunna utgöra en sådan otillåten gåva.

Det som motionen syftar till – att eventuella försäljningar genomförs på ett korrekt sätt – är en fråga för Landstingsstyrelsen i och med att det är den och dess produktionsutskott som ansvarar för frågor om försäljning av landstingsägda verksamheter. Motionen berör dock Hälso- och sjukvårdsnämnden genom att krav ställs på skrivningar i de avtal som beställaren har med externa producenter av hälso- och sjukvård.

Motionen innehåller dels en att-sats, dels ett förslag som framförs i löpande text. Att-satsen innebär att Landstingsfullmäktige ska ge Landstingsstyrelsen i uppdrag att "se över hur landstinget kan beredas större insyn när icke landstingsdriven vård- och trafikverksamhet byter ägare". Hur denna större insyn konkret ska åstadkommas framgår i den löpande texten där motionen föreslår att landstinget "bör informeras när sjukhus, vårdcentraler eller trafikföretag byter ägare...". Denna information förutsätts medföra att de förtroendevalda därmed "har en uppfattning om vad dessa verksamheter är värda på 'marknaden'." Vidare sägs att "ett sådant redovisningskrav bör skrivas in i alla avtal som SLL skriver med utförare och producenter." Detta kan rimligen tolkas som att motionärerna vill att det i avtalen ska skrivas in ett krav om att redovisa köpeskilling vid framtida överlåtelse av verksamheter som har avtal med Stockholms läns landsting (SLL).

Det kan vara lämpligt att dela upp detta krav i två delar, dels kravet på information om att ägarbytet äger rum eller planeras, del kravet på information om köpeskilling (uppfattning om marknadsvärdet). När det gäller information om ägarbyte i sig så innehåller avtalen redan idag en standardskrivning:

"Väsentliga förändringar avseende ägarförhållandena hos Vårdgivaren eller hos Vårdgivarens eventuella moderföretag, ska utan dröjsmål skriftligen anmälas till Beställaren. På begäran av Beställaren ska Vårdgivaren lämna ytterligare information om de nya ägarförhållandena och om Vårdgivarens framtida möjligheter att uppfylla Avtalet. Beställaren ska därefter pröva om Avtalet ska fortsätta att gälla eller om Avtalet ska sägas upp..." (Avtalsmall 2012).

När det förslaget att i avtalen skriva in ett krav på redovisning av köpeskilling vid framtida försäljningar bör enligt förvaltningens mening nyttan med ett sådant krav vägas mot såväl juridiska risker som administrativt merarbete. Nyttan med skrivningen är huvudsakligen en fråga för Landstingsstyrelsen att bedöma i dess egenskap av ägare.

Vad gäller riskerna med en sådan skrivning är det viktigt att erinra om att de avtal som beställaren tecknar med externa producenter av hälso- och sjukvård tillkommer genom upphandling, antingen i enlighet med Lagen om valfrihetssystem (LOV) eller Lagen om offentlig upphandling (LOU). Vid upphandling enligt någon av dessa lagar är den upphandlande myndigheten skyldig att iaktta de gemenskapsrättsliga principerna. Ett krav om att i upphandlingar föra in ett kontaktsvillkor innebärande att framtida försäljningar av hela eller delar av anbudsgivarens verksamhet ska redovisas till SLL inklusive försäljningssummor, skulle sannolikt angripas

såsom stridande mot kravet på proportionalitet. Vidare kan det hävdas att kravet inte har tillräckligt tydlig koppling till upphandlingens föremål, nämligen den upphandlade tjänsten.

Till de juridiska riskerna kommer ett icke försumbart administrativt merarbete för att kräva in olika typer av dokument som beställaren i nuläget inte rutinmässigt hanterar.

Kravet på redovisning av ägarbyte i sig är redan tillgodosett i dagens avtal. Ett avtalsvillkor med krav på redovisning av försäljningssummor vid framtida försäljningar är sannolikt inte motiverat, främst beroende på de juridiska riskerna.

Catarina Andersson Forsman
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Henrik Gaunitz
Avdelningschef

Vänsterpartiet

Stockholms läns landsting
2012-02-14

Ankom Stockholms läns landsting
2012 -02- 14
Dnr. L. 5. 1202 - 0202

Rotel I

2012: 2

Motion av Håkan Jörnehed (V) m.fl. om ökad insyn vid försäljning av privatdriven vård- och trafikverksamhet

Både sjukvård och trafikverksamhet finns idag på en konkurrensutsatt marknad. På denna marknad säljs nu delar av vår välfärd som vilken vara som helst. Om denna utveckling har det rätt minst sagt olika politiska åsikter och Vänsterpartiet har tagit tydligt avstånd från en ökad privatisering av välfärden. Det har även rätt delade meningar om vilken prisnivån ska vara då landstinget, SLL, säljer exempelvis vårdverksamheter. Vid avyttring av landstingsdriven verksamhet måste landstinget vinnlägga sig om att försäljningen sker till marknadsmässiga priser. För att säkerställa detta bör landstinget skaffa sig en bättre insyn i hur vårdverksamhet värderas på den privata marknaden.

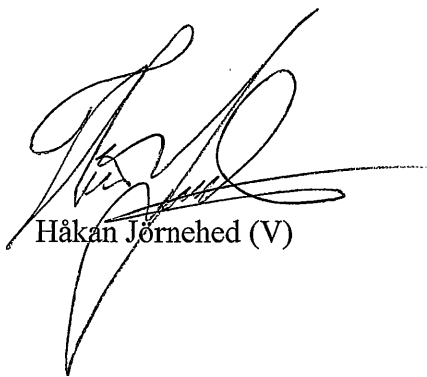
SLL, som är den stora uppdragsgivaren och har det yttersta ansvaret för sjukvård och trafik i länet, bör informeras när sjukhus, vårdcentraler eller trafikföretag byter ägare, så att SLL och de förtroendevalda har en uppfattning om vad dessa verksamheter är värda på "marknaden". Ett sådant redovisningskrav bör skrivas in i alla avtal som SLL sluter med utförare och producenter. För att inga affärshemligheter ska röjas kan uppgifterna sekretessbeläggas.

Bristen på insyn vid försäljningar/ägarbyten skapar problem i form av kunskapsunderskott för SLL. Ett högaktuellt exempel är vidareförsäljningen av Serafens vårdcentral 2007. De läkare som fick köpa vårdcentralen av landstinget för den låga summan 694 500 kronor, sålde vidare till Capio för minst 20 miljoner. Den exakta prissumman visade sig dock vara väldigt svår att få fram och ingen av landstingets högsta tjänstemän hade den informationen.

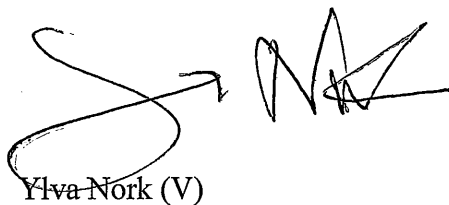
För att verifiera prissumman i exemplet ovan var vi tvungna att ta hjälp av både "Lisbeth Salander" och "Sherlock Holmes". Vi menar att det är orimligt att man som folkvald företrädare måste använda sig av sådan hög efterforskningskompetens för att få kännedom om prissumman. Att känna till hur vår välfärd värderas på "marknaden" är viktig kunskap både för landstinget, men även för politiken och ytterst för demokratin.

Vänsterpartiet föreslår fullmäktige besluta

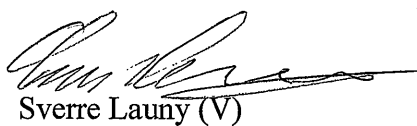
att uppdra åt landstingsstyrelsen att se över hur landstinget kan beredas större insyn när icke landstingsdriven vård- och trafikverksamhet byter ägare.

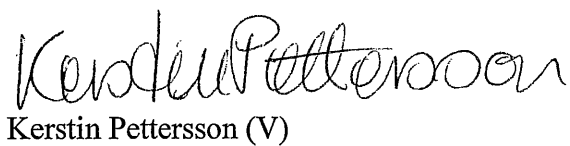
Håkan Jörnehed (V)

Ylva Nork (V)

Sverre Launý (V)

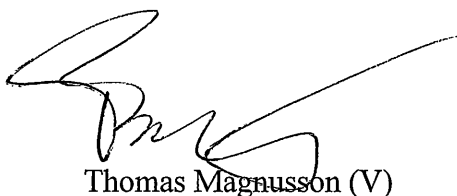
Kerstin Pettersson (V)

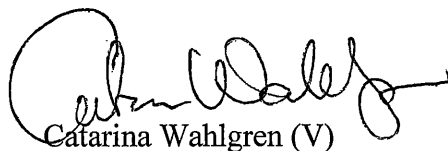
Bekir Uzunel (V)

Annica Lidström (V)

Thomas Magnusson (V)

Catarina Wahlgren (V)